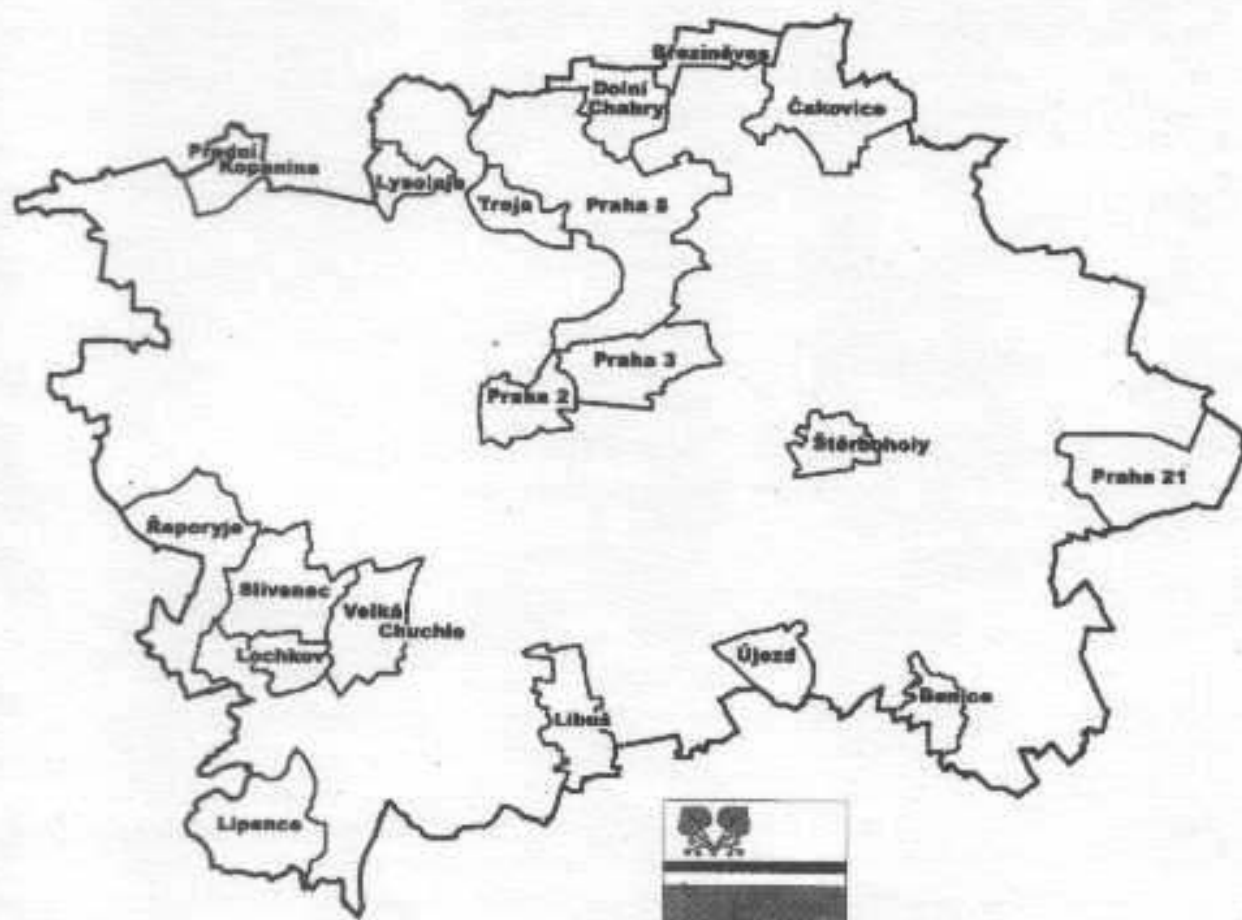
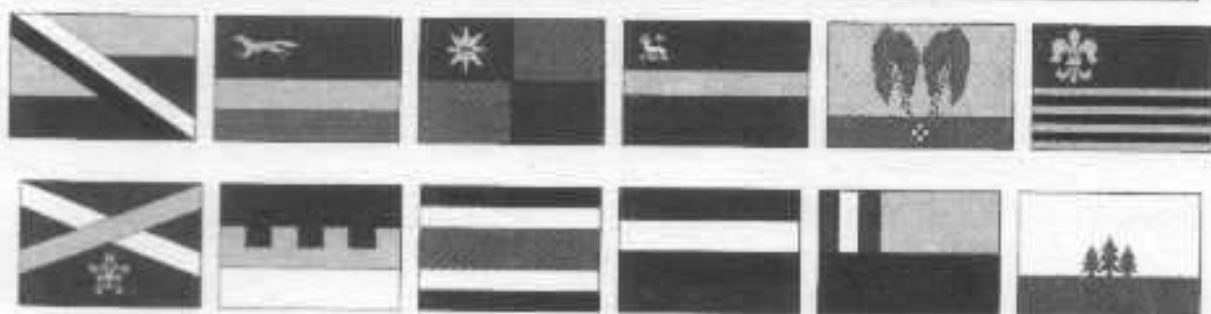

vexilologie

140

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

vexilologie

140

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

Pavel Fojtík

VLAJKY MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (3. část)

Ve *Vexilologii* č. 93 (s. 1803 – 1814) a č. 119 (s. 2223 – 2237) jsme přinesli podrobnější informace o vlajkách městských částí hlavního města Prahy, schválených a udělených do 31. prosince 2000. Během následujících pěti let „vexilogizace“ hlavního města Prahy pokračovala a v zásadě byla završena v průběhu roku 2005. Z 57 městských částí tak ke 31. prosinci 2005 mělo 53 vlajku, jejíž přijímání proběhlo podle zákona o hlavním městě Praze a 3 další městské části používaly vlajku, která byla zavedena novelizovaným znakem hl. m. Prahy (viz též *Vexilologie* č. 83, s. 1627). Tyto městské části oktrojované vlajky bez dalšího jednání akceptovaly a necítily potřebu o nich dál jednat, ačkoliv vlastně nikdy nebyly uděleny v souladu se zákonem. Jedině městská část Praha-Suchdol vlajku nepřijala (dala si schválit jen znak) a ani po 11 letech nejsou signály, že by o vlastním vexilologickém symbolu uvažovala. Proto považujeme proces přijímání vlajek pražských městských částí v zásadě za ukončený, i když v budoucnu nelze vyloučit jak přijetí suchdolské vlajky, tak „legalizaci“ tří vlajek určených jen pražským znakem, případně změny některých vlajek. Bylo by to žádoucí především v případě Dubče (stejná vlajka jako rakouská), Vinoře (stejná vlajka jako Gabun) a Prahy 7 (stejná vlajka jako polská a současně duplicitní s jinými existujícími).

Kromě vlastního schvalování vlajek městských částí je nutné zmínit také některé právní a územně správní změny, které s tímto tématem souvisejí.

Dne 12. listopadu 2000 nabyl účinnosti nový zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, který upravil způsob schvalování symbolů městských částí. Na rozdíl od původního zákona z roku 1990, kdy se k návrhům znaků a praporů vyjadřovaly Rada a následně i Zastupitelstvo hlavního města Prahy, tuto otázku svěřil výlučně do pravomoci Rady. Právo na znak a prapor bylo v novém zákoně zakotveno v § 15. Z vexilologického názvoslovného hlediska je nutné vyzdvihnout zákon č. 216/2004 Sb., který v zákonech o obcích, krajích i hlavním městě Praze nahradil nevhodný vexilologický pojem „prapor“ správným termínem „vlajka“. Z tohoto důvodu je v názvu tohoto příspěvku a většinou i v dalším textu rovněž použit termín v souladu s tímto zákonem.

Vyhláškou č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy došlo pro potřeby výkonu státní správy s účinností od 1. července 2001 k rozdělení hlavního města Prahy na 22 správních obvodů. V několika případech tvoří správní obvod jen jedna městská část, v jiných případech více městských částí, z nichž je pak jedna pověřena výkonem některých pravomocí státní správy. Proto bylo s účinností od 1. ledna 2002 přejmenováno 7 městských částí tak, že nyní už nenesou název bývalé obce, ale jméno Praha s číslem správního obvodu. Shodou okolností všechny již mají své symboly. Původní jména městských částí zůstávají jako místní názvy a také jména katastrálních území zůstávají beze změny. Důvodem této úpravy je snaha o jistou přehlednost, aby „sídelní část“ správních obvodů, jež jsou označeny čísly, byla jasně označena. Samotné správní obvody nejsou samosprávnými jednotkami, a proto nemají vlastní symboly. Lze je přirovnat k obcím s přenesenou či rozšířenou působností.

Přejmenovány byly tyto městské části:

Praha-Radotín = Praha 16, Praha-Řepy = Praha 17, Praha-Letňany = Praha 18, Praha-Kbely = Praha 19, Praha-Horní Počernice = Praha 20, Praha-Újezd nad Lesy = Praha 21, Praha-Uhřetěves = Praha 22.

Rovněž došlo v uplynulém období k dílčí změně hranic městských částí. K městské části Praha 6 byla připojena větší část katastrálního území Sedlec, oddělená od městské části Praha-Suchdol.

Jen pro zajímavost dodáváme, že stále platí i příslušná část zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, která hlavní město rozděluje pro potřeby státní správy na 10 obvodů, což potřebám správy města dávno nevyhovuje, protože od roku 1960 prošla Praha dvojnásobným územním rozšířením (v letech 1968 a 1974).

Během let 2001 – 2005 byly schváleny a uděleny symboly 19 městským částem. Poslední městskou částí, která získala vlastní symboly, je Praha-Březiněves. Příslušné rozhodnutí předsedy Poslanecké sněmovny nese datum 31. května 2005.

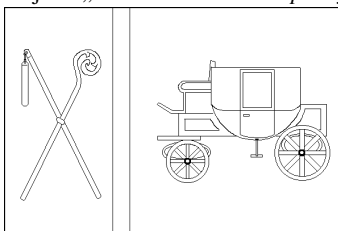
Následující přehled podává základní informace o 19 nových vlajkách a je uspořádán podobně jako předchozí dva přehledy.

Název městské části je v nadpisech uváděn ve zkrácené podobě, tj. např. Troja, ačkoliv oficiální pojmenování je Praha-Troja. V záhlaví informací o příslušné městské části je za počtem obyvatel kurzívou uveden výčet katastrálních území, které tvoří její území, a to i v případě, že se jedná o katastrální území jedině. Spadá-li do městské části jen díl katastrálního území (tzv. územně technická jednotka), je v dalším textu označen hvězdičkou. Počet obyvatel je uveden k 31. prosinci 2004. Pokud je v textu uváděno datum udělení znaku předsedou Poslanecké sněmovny, míní se tím datum vydání rozhodnutí, nikoliv slavnostní předání dekretu starostovi příslušné městské části.

BENICE (436 obyvatel) - *Benice*

Jedna z nejmenších městských částí hlavního města Prahy získala své symboly mezi posledními. Oficiální popis benické vlajky je následující: „*List tvoří tři svislé pruhy, zelený, žlutý a červený, v poměru 6 : 1 : 12.*

V zeleném pruhu zkrřížený cep a berla zívitem k vlajčímu okraji, oboje žluté. V červeném poli žlutý cestovní kočár. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.“ V popisu se neuvádí, že okno kočáru je prázdné (tj. fakticky červené); což nezmiňuje ani usnesení RHMP. Znak i vlajka zřeknou stejné figury. Kočár je symbolem nyní zrekonstruované původní císařské cesty Praha – Vídeň, berla připomíná sv. Prokopa, který je patronem kapličky na benické návsi. Cep je připomínkou zemědělské minulosti obce stejně jako zelená barva žerďového pruhu. Červená a žlutá jsou odvozeny od znaku Lichtenštejnů, kteří bývali majiteli zdejšího panství. Žlutý pruh je také připomínkou těžby zlata v této lokalitě. Znak a vlajku schválila Rada hlavního města Prahy 9. listopadu 2004, oficiálně byla udělena rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 50 z 20. 1. 2005.

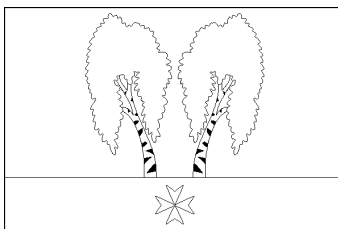

(Tisková zpráva MHMP z 9. 11. 2004; URHMP č. 1881 z 9. 11. 2004)

BŘEZINĚVES (700 obyvatel) - *Březiněves*

Městská část Praha-Březiněves získala svoje symboly jako poslední z 57 samosprávných útvarů, na které je hlavní město Praha rozděleno. Autorem symbolů je heraldik Miroslav Pavlů. Zastupitelstvo městské části je schválilo jednomyslně na svém 19. zasedání 29. 4. 2004. Po schválení RHMP byl podvýborem pro heraldiku a vexilologii PSPČR stanoven tento popis vlajky: „*List tvoří dva vodorovné pruhy, žlutý a zelený, v poměru 3 : 1.“*

Do žlutého pruhu vyrůstají dvě odkloněné břízy. V zeleném pruhu bílý maltézský kříž. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.“

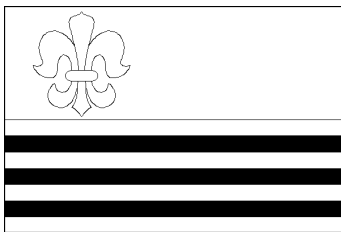

Břízky ve znaku i vlajce jsou zjevně připomínkou jména Březiněves. Maltézský kříž symbolizuje skutečnost, že ves patřila od roku 1168 s několika krátkými přestávkami až do vytvoření moderních obcí v polovině 19. století Maltézskému řádu. Symbolika barev se neuvádí. Znak a vlajka byly Březiněvsi oficiálně uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 55 z 31. 5. 2005.

(Tisková zpráva MHMP z 15. 3. 2005; URHMP č. 0313 z 15. 3. 2005; www.brezineves.com)

ČAKOVICE (6101 obyvatel) - Čakovice, Miškovice, Třeboradice

Zastupitelstvo městské části Praha-Čakovice jednalo poprvé o svých symbolech 23. srpna

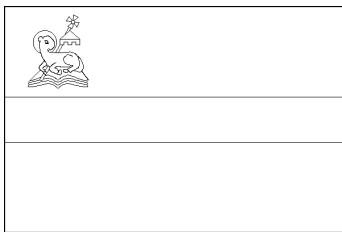
1999, ale teprve 26. června 2001 vybralo vítězný návrh Jiřího Vintišky ml., který byl předložen k posouzení Archivu hlavního města Prahy. Ten doporučil, aby byla před dalším úředním projednáváním vypracována nová kresba, protože původní vykazovala odchylky od popisu. Výslednou kresbu znaku a vlajky pro podvýbor pro heraldiku a vexilologii provedl heraldik Jan Oulík. Rada hlavního města Prahy schválila

čakovické symboly 11. prosince 2001 a podvýbor pro heraldiku a vexilologii PSPČR stanovil při svém jednání tento popis vlajky: „List tvoří osm vodorovných pruhů, modrý a sedm střídavě žlutých a černých, v poměru 7 : 1 : 1 : 1 : 1 : 1 : 1 : 1. V žerďové polovině modrého pruhu žlutá lilie. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.“ Ačkoliv symbolika samotné vlajky není výslovně stanovena, je možné ji jednoduše odvodit z čakovického znaku. Žluté a modré pruhy v dolní polovině listu tvořily součást znaku zdejšího významného rodu Schoellerů, kterému patřily statky v Čakovicích a Miškovicích. Schoellerové založili známý cukrovar a významně přispěli k rozvoji obce. Třetí bývalá obec, Třeboradice, patřila v minulosti řádu premonstrátů, a proto je znázorněna jejich žlutou lilií v modrém pruhu. Symboly byly Čakovicím uděleny rozhodnutím č. 100 ze 14. 3. 2002. Poprvé byla čakovická vlajka vyvěšena slavnostně 16. 5. 2002.

(URHMP č. 2186 z 11. 12. 2001; Křištof, M.: Dočkají se Čakovice svého znaku a praporu?, *U nás v Čakovicích*, září 2001, s. 5; Samková, A.: Čakovice mají svůj znak a prapor. *U nás v Čakovicích*, srpen 2002, s. 1; osob. informace Jana Oulíka)

DOLNÍ CHABRY (2839 obyvatel) - Dolní Chabry

Oficiální popis dolnochaberské vlajky zní: „List tvoří tři vodorovné pruhy, modrý, žlutý a modrý, v poměru 2 : 1 : 2. V žerďové části horního modrého pruhu k vlajčímu okraji

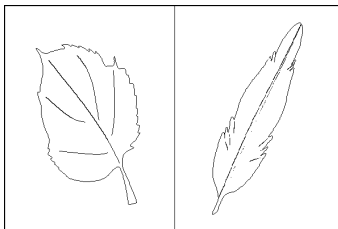
ohlížející se bílý beránek Boží se žlutou svatozáří a bílou korouhví na žluté, křížkem zakončené žerdi, ležící na bílé rozevřené knize se žlutou ořízkou a červenými deskami. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.“ Barvy vlajky vycházejí ze znaku této městské části a jsou odvozeny ze znaku strahovských premonstrátů, kterým Dolní Chabry v minulosti patřily. Beránek Boží připomíná zdejší dominantu, románský kostel Stětí sv. Jana Křtitele.

Vlajku schválila Rada hlavního města Prahy 18. června 2002 a byla současně se znakem udělena rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 13 z 13. 11. 2002. Příslušný dekret převzala starostka městské části až na počátku roku 2003. (URHMP č. 0981 z 18. 6. 2002; www.dchabry.cz)

LIBUŠ (8713 obyvatel) - *Libuš, Písnice*

Vlajku i znak, jejichž autorem je akademický zastupitelstvo městské části Praha-Libuš 19. 12. 2001. Rada hlavního města Prahy je schválila po kladném vyjádření Archivu hlavního města Prahy 15. 1. 2002. Oficiálně byly symboly uděleny až rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 13 z 13. 11. 2002. Úřední popis vlajky zní: „List tvoří dva svíslé pruhy, bílý a modrý. V bílém pruhu zelený lípový list, v modrém bílý husí brk, oba vztyčené, odkloněné. Poměr šířky k délce je 2 : 3.“ Protože oba symboly mají stejnou podobu, je stejná i jejich symbolika. Zelený lípový list symbolizuje padlé občany Libuše a Písnice, jejichž pomníky jsou umístěny ve výsadbě vzrostlých lip v obou bývalých obcích. Bílé husí pero je připomínkou tradice zdejšího chovu hus, který obec Libuš proslavil doma i ve světě. Symbolika modré a bílé se výslovně neuvádí, dva pruhy zřejmě naznačují složení městské části ze dvou katastrálních území.

malíř Rumen Sazdov, schválilo

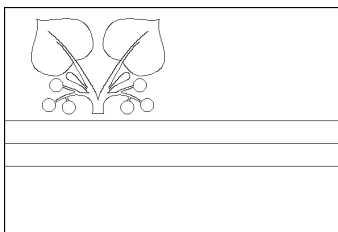

(URHMP č. 0042 z 15. 1. 2002; Tisková zpráva MHMP z 15. 1. 2002; Škoda, E.: Kniha o Libuši a Písnici, s. 116 – 117)

LIPENCE (1759 obyvatel) - *Lipence*

Už na počátku 90. let používala městská část Praha-Lipence neoficiálně znak, který však nerespektoval heraldická pravidla. Objevoval se například v záhlaví Lipeneckého zpravodaje. Teprve o mnoho let později byla problematika symbolů této městské části projednávána oficiálně. Vlajka, kterou schválilo

současně se znakem místní zastupitelstvo na 8. veřejném zasedání 29. 3. 2000, byla původně popisována takto: „List praporu tvoří čtyři vodorovné pruhy – shora bílý, modrý, stříbrný a zelený v poměru 5:1:1:3. V levé polovině horního bílého pruhu je lípová ratolest ze znaku městské části Praha Lipence, celá v zelené barvě. Poměr šířky k délce listu praporu je 2:3.“ Protože však

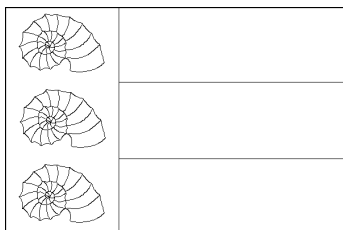

není možné používat na vlajce současně bílou i stříbrnou barvu pruhů a navíc ani lípová ratolest na vlajce ve skutečnosti neodpovídala ratolesti ve znaku (v něm je stříbrno-zeleně polcená), byl pro přílohu usnesení Rady hlavního města Prahy popis upraven nahrazením stříbrného pruhu správným bílým, upřesněn byl i popis ratolesti, avšak z botanického hlediska nesmyslně, protože uváděl „kapkovité lístky“ a „bobule“. Teprve 25. 3. 2002 Rada městské části schválila definitivně odeslání návrhů hlavnímu městu Praze. Rada hl. m. Prahy symboly schválila 21. 5. 2002 a podvýbor pro heraldiku a vexilologii

Poslanecké sněmovny popis upravil definitivně takto: „*List tvoří čtyři vodorovné pruhy, bílý, modrý, bílý a zelený v poměru 5 : 1 : 1 : 3. V žerďové polovině horního bílého pruhu vztyčený zelený lipový dvoulist se dvěma plodenstvími. Poměr šířky k délce je 2 : 3.*“ Vlajka i znak byly uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 13 z 13. 11. 2002. Autorem vlajky i znaku je PaedDr. Josef Šolc. Symbolika vlajky není výslovně stanovena, ale lze ji odvodit od figur a barev znaku. Čtyři pruhy symbolizují čtyři hlavní historické části Lipenců: Lipence a Lipany (zelená a bílá), Kazín a Dolní Černošice-Bluk (bílá a modrá). Lipová ratolest je připomínkou názvů Lipenců a Lipan. Na závěr je nutné dodat, že na svých internetových stránkách lipenecké zastupitelstvo stále propaguje nesprávnou verzi vlajky se stříbrným pruhem a nerespektuje ani oficiální popis. (URHMP č. 0744 z 21. 5. 2002; Důvodová zpráva k URHMP; Tisková zpráva MHMP z 22. 5. 2002; www.praha-lipence.cz)

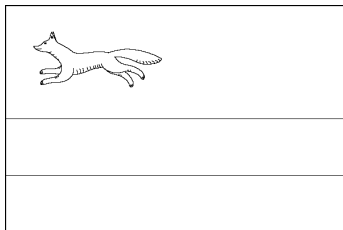
LOCHKOV (578 obyvatel) - *Lochkov*

Návrh vlajky a znaku městské části Praha-Lochkov schválila Rada hlavního města Prahy 21. 8. 2001 a uděleny byly rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 92 z 8. 10. 2001. Oficiální popis vlajky zní: „*List tvoří žerďový modrý pruh a tři vodorovné pruhy, červený, bílý a zelený. V modrém pruhu tři žluté ulity (*Lechritrochoceras trochoides*) pod sebou. Poměr šířky k délce je 2 : 3.*“ Vlajka je odvozena ze znaku. Symbolika barev se neuvádí, ulity připomínají zdejší významnou geologickou lokalitu, tzv. Orthocerový lůmek, v němž byly zkameněliny tohoto pravěkého hlavonožce nalezeny. V původním popisu vlajky a znaku v usnesení Rady hlavního města Prahy byly ulity popisovány jako „vrubovité volutovitě zavinuté“. Autorem symbolů je heraldik Milan Mysliveček. (URHMP č. 1260 z 21. 8. 2001; www.praha-lochkov.cz)

LYSOLAJE (984 obyvatel) – *Lysolaje*

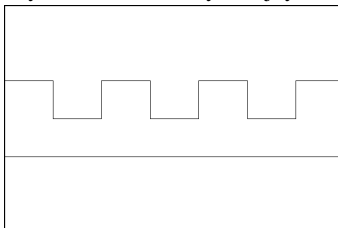
Městská část Praha-Lysolaje patří mezi poslední městské části, které získaly vlastní symboly. Znak a vlajku vybralo z několika návrhů lysolajské zastupitelstvo 30. června 2004. Výsledný návrh schválila Rada hlavního města Prahy 14. 9. 2004. Znak a vlajka byly této městské části definitivně uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 50 z 20. 1. 2005. Oficiální popis vlajky zní: „*List tvoří tři vodorovné pruhy, modrý, žlutý a zelený, v poměru 2 : 1 : 1. V žerďové polovině modrého pruhu žlutá běžící liška. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.*“ Symbolika se uvádí jen u znaku, lze ji však snadno aplikovat i na vlajku. Žlutá liška je mluvčím znamením, protože jméno obce se skládá ze staročeského označení pro lišku (lisa, dříve se jméno obce psalo i ve tvaru Lisolaje) a slovesa „lajati“, tj. štěkati. Dle tradice název vyjadřoval odlehlé místo, kde „lišky dávaly dobrou noc“. Modrá barva představuje nebe a čistý vzduch, může však také vyjadřovat i lysolajský léčivý pramen, který je v modré barvě jednou z figur znaku. Žlutá barva (ve znaku zlatý klín) připomíná pískovec a

opuku, a tak symbolizuje zdejší romantickou rokli Housle. Zelená barva připomíná pole a lesy, krásné přírodní okolí Lysolajů. Autorem symbolů je heraldik Ing. Arnošt Drozd. (URHMP č. 1591 z 14. 9. 2004; Tisková zpráva MHMP z 14. 9. 2004; www.praha-lysolaje.cz)

PRAHA 2 (48 309 obyvatel) - *Nové Město**, *Vyšehrad*, *Nusle**, *Vinohrady**

Městská část Praha 2 zahrnuje významné území centra a díly někdejších historických měst, které měly ve své době vlastní znaky a navíc jsou zastoupeny symbolickými prapory i ve velkém znaku hlavního města Prahy: Nové Město praporem zlato-červenomodrým, Vyšehrad zlato-modrým, Nusle modro-zeleno-stříbrným a Vinohrady stříbrno-červenostříbro-červeným (heraldické kovy zlato a stříbro uvádíme místo vexilologických barev žluté a bílé, protože jsou použity v oficiálním popisu znaku, a tak i praporů). Městská část po roce 1990 užívala současně všechny historické znaky, vlajky však nikoliv. Tvorba nových symbolů byla proto mimořádně odpovědná a náročná, podobně jako tomu bylo v případě Prahy 1. V případě vlajky se sluší připomenout, že Nové Město pražské mělo jako jedno z mála českých měst svoji korouhev (prapor) výslovně kodifikovanou i znakovým privilegiem z roku 1477. O přípravě symbolů rozhodlo zastupitelstvo Prahy 2 na svém 16. zasedání 30. 1. 2001. Rada městské části přijala

25. 6. 2001 usnesení, na jehož základě vyzvala několik odborníků k vytvoření návrhu na znak a prapor městské části. Zdařilé výsledné návrhy symbolů Prahy 2 jsou dílem akademického malíře Karla Pánka. Jeho původní návrh vlajky se snažil vyjádřit i barevné poměry pruhů podle částí znaku. Na výslovné přání odborné komise, jejímž členem byl i vexilolog PhDr. Zbyšek Svoboda, byly pruhy uspořádány do stejné šířky. Symboly vybrané odbornou komisí projednalo zastupitelstvo Prahy 2 dne 25. 6. 2002 (původně se tak mělo stát 14. 5.) a postoupilo je k projednání Radě hlavního města Prahy. Ta znak i vlajku schválila 8. 10. 2002 a v jejím usnesení byl prapor (podle tehdejšího názvosloví) popsán takto: „List praporu je rozdělen do tří stejně širokých vodorovných pruhů – shora dolů: červeného, žlutého a bílého, přičemž horní okraj prostředního pruhu je tvořen tzv. cimbuřovým řezem.“ Podvýbor pro heraldiku a vexilologii na svém zasedání 23. 10. 2002 upravil odborný popis do definitivní podoby takto: „List tvoří tři vodorovné pruhy, červený, žlutý zubatý se čtyřmi čtvercovými zuby a třemi stejnými mezerami a bílý. Poměr šířky k délce je 2 : 3.“ Symboly byly uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 13 ze 13. 11. 2002. Příslušný dekret převzal starosta Prahy 2 dne 9. ledna 2003. Veřejnosti byly nové symboly oficiálně představeny až 26. září 2003 během 7. ročníku Vinohradského vinobraní, kdy byly současně i vysvěceny. Barvy vlajky navazují na původní novoměstskou korouhev, avšak mají nové pořadí, které vyjadřuje optickou posloupnost dominujících barev znaku (červený štít, zlaté věže a cimbuří, stříbrná hradební zeď). Změna středního pruhu na zubatý na první pohled vyjadřuje hradební zeď z nového znaku. Za zmínku možná stojí i skutečnost, že také nový znak Prahy 2 obsahuje vexilologický námět - mezi dvěma věžemi stojí na cimbuří český lev držící žerď s dvojčipým stříbrným praporem s černou přemyslovskou orlicí.

(URHMP č. 1631 z 8. 10. 2002; Tiskové zprávy MČ Praha 2; Praha 2 má prapor a znak, *Právo* 18. 1. 2001; Praha 2 chce znak a prapor, *Právo* 24. 4. 2002; Praha 2 má znak a prapor, *MFD* 27. 6. 2002; Nový znak a prapor městské části Praha 2 již schválil Parlament, *Noviny Prahy* 2, únor 2003, s.1; *Noviny Prahy* 2 č. 10, říjen 2003, s. 1; www.praha2.cz)

PRAHA 3 (70 646 obyvatel) - *Žižkov**, *Vinohrady**, *Libeň**, *Vysočany**

Městská část Praha 3 začala nejpozději v roce 1992 používat historické znaky Žižkova a Vinohrad a začala také vyvěšovat prapory obou bývalých měst, čímž jejich dosavadní pouhý symbolický význam ve znaku hlavního města Prahy změnila na reálné vexilologické symboly. Přestože používání historických znaků a vlajek (praporů) bylo značně nepraktické, teprve v roce 2000 se orgány městské části začaly zabývat zavedením vlastních nových symbolů. Už 17. 1. 2001 schválila Rada městské části návrh znaku a praporu podle návrhu heraldika Milana Bubna, o tři měsíce později, 18. 4., však jmenovala pracovní skupinu, která měla připravit návrh znaku a praporu. Ta pak předložila radě původní návrh, takže dalším usnesením, č. 431 ze 13. 6. 2001, rada znovu potvrdila závěry ze 17. 1.

a doporučila zastupitelstvu městské části, aby návrhy obou symbolů schválilo také. Prapor se v té době popisoval nepřiliš vexilologicky takto: „List praporu je čtyřikrát vodorovně dělen do pěti pruhů - zeleného, bílého, červeného, bílého a červeného.“ (Pro zajímavost uvádíme, že i další dva návrhy vycházely ze stejných barev. Podle varianty A měly mít pruhy pořadí bílá, zelená, červená, bílá a červená, takže horní tři byly historickou žižkovskou vlajkou, zatímco spodní pruhy byly částí vinohradské vlajky. Vlajka podle varianty B měla v žerďové polovině listu tři pruhy v žižkovských barvách, ve vlajčí polovině čtyři pruhy vinohradské vlajky. Vítězný návrh byl označován jako varianta C.) Rada hlavního města Prahy schválila znak i vlajku 18. září 2001. Znak postoupený parlamentnímu podvýboru pro heraldiku a vexilologii vykazoval zásadní heraldické nedostatky, protože například umísťoval stříbrné, v kresbě dokonce bílé (!), štítky na stříbrných věžích. Podvýbor pro heraldiku a vexilologii proto znak neschválil a doporučil ho v některých detailech přepracovat. Protože se v důvodové zprávě k návrhu znaku a praporu uvádělo, že základem praporu Prahy 3 je „stávající prapor Vinohrad, přičemž jako horní pruh byl za město vkomponován zelený pruh“, ačkoliv z jejich katastrálního území je v této městské části jen malá část, bylo současně doporučeno, aby nový vexilologický symbol vycházel především z barev žižkovských, protože naprostá většina Žižkova je součástí Prahy 3 a tvoří její převážnou část. Podvýbor navrhl i konkrétní řešení tohoto nedostatku a doporučil, aby vlajka Prahy 3 vypadala následovně: „List tvoří pět vodorovných pruhů, červený, bílý, zelený, bílý a červený, v poměru 1 : 1 : 2 : 1 : 1. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.“ Celý schvalovací proces symbolů městské části Praha 3 se tak vrátil téměř na začátek. Rada městské části vzala doporučení podvýboru na vědomí usnesením č. 92 z 19. 2. 2003, o den později tak učinilo rozhodnutím č. 42 i zastupitelstvo městské části. Rada hlavního města Prahy schválila upravené symboly 20. května 2003. Protože tentokrát vůči návrhům neměl podvýbor pro heraldiku a vexilologii žádné odborné připomínky, mohly být postoupeny k definitivnímu

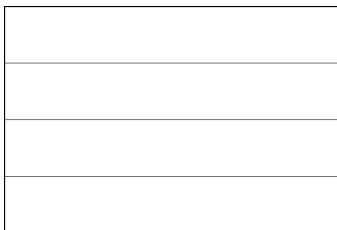
udělení. Stalo se tak rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 23 z 18. 6. 2003. Ke slavnostnímu předání dekretu do rukou starosty došlo 17. srpna 2003. Použité barvy jsou od roku 1927 tradičními žižkovskými barvami odvozenými ze znaku, i když zelená je jak v historickém znaku Žižkova, tak v dnešním znaku Prahy 3 zastoupena jen zeleným trávničkem v patě štítu (v žižkovském znaku ještě keřem vinné révy). Schválením znaku a vlajky Prahy 3 tak skončilo duplicitní používání „historických“ symbolů bývalých měst Žižkova a Královských Vinohrad. V praxi je doloženo příležitostně vyvěšování vlajky se znakem městské části uprostřed. Takový symbol nemá oficiální charakter a nebyl nikdy schválen.

(URHMP č. 1497 z 18. 9. 2001; URHMP č. 0682 z 20. 5. 2003; Praha 3 má nový znak a vlajku, *Metro* 10. října 2003, s. 4; usnesení rady a zastupitelstva městské části z let 2001 – 2003; www.praha3.cz)

PRAHA 8 (99 356 obyvatel) – *Bohnice, Čimice, Karlín, Kobylisy, Libeň*, Nové Město*, Strážkov*, Troja*, Žižkov**

Praha 8 sice patří mezi největší z 57 pražských městských částí (5. místo z hlediska rozlohy, 3. místo podle počtu obyvatel), otázce vlastních symbolů se začala věnovat mezi posledními. I tak pak projednávání trvalo nezvykle dlouhou dobu. Na rozdíl od jiných městských částí, na jejichž území ležela historická města, Praha 8 zřejmě nepoužívala

historické znaky Karlína a Libně (libeňský nebyl po povýšení tzv. Staré Libně na město nikdy oficiálně udělen). Přestože jsou už od roku 1927 obě bývalá města zastoupena v pražském městském znaku také symbolickými prapory - Karlín stříbrno-červeným a Libeň modro-stříbrno-červeno-modrým, ani ty se nikdy v praxi nepoužívaly. O schvalování symbolů Prahy 8 je velmi málo zpráv. Zatím víme jen to, že návrh znaku a praporu (vlajky) byl schválen 30. října 2002 usnesením Zastupitelstva městské části č. 0051/21.ZMČ/2002. Současně bylo rozhodnuto předložit do 15. 11. 2002 žádost orgánům hlavního města Prahy. Není známo, z jakého důvodu Rada hlavního města Prahy návrh projednávala až 25. 1. 2005, tedy po více než dvou letech (!). Oba symboly byly uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 52 z 25. 3. 2005. Veřejnosti byly oba symboly oficiálně představeny až 24. září 2005 v rámci akce Tři roky poté, která byla věnována obnově Karlína postiženého v srpnu 2002 katastrofální povodní. Oficiální popis vlajky Prahy 8 zní: „*List tvoří čtyři vodorovné pruhy, modrý, bílý, červený a modrý. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.*“ Vlajka je totožná se symbolickým praporem Libně z pražského znaku a současně s jedním polem historického libeňského i současného nového znaku městské části. Výklad symboliky pruhů se v literatuře různí. Uvádějí se barvy rodu Nosticů, případně obecně barvy někdejších držitelů Libně, ale také kombinace barev národních, respektive slovanských, případně, že barvy skládaly podobu českého praporu v modré půdě. Autor symbolů Radovan Šteiner připouští i výklad, že modré pruhy symbolizují zdejší vodní toky, Vltavu a Rokytku.

(Usnesení ZMČ č. 0051/21.ZMČ/2002 z 30. 10. 2002; URHMP č. 0116 z 25. 1. 2005; Tisková zpráva MHMP z 25. 1. 2005; Osmá městská část bude mít svůj znak a prapor,

MFD 1. 11. 2002; Novotný, Z.: Praha 8 slavnostně představila svůj znak, *Osmička*, říjen 2005, s. 3, www.praha8.cz)

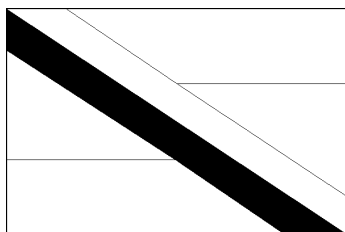
PRAHA 21 (7776 obyvatel) - *Újezd nad Lesy* [původní název: PRAHA-ÚJEZD NAD LESY]

O vývoji symbolů nejnáchodnější pražské městské části Praha-Újezd nad Lesy, přejmenované po jejich udělení na Praha 21, toho víme velmi málo. Znak i vlajka opakující jeho znamení byly schváleny Radou hlavního města Prahy 28. 11. 2000 a uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 83 z 5.4. 2001. Definitivní popis vlajky zní: „*List tvoří dva vodorovné pruhy, bílý a zelený, v poměru 2 : 1. Do bílého pruhu vyrůstají ve střední části tři zelené smrky s hnědými kmeny, prostřední vyšší sahá do středu bílého pruhu. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.*“ Symbolika se výslovně nikde neuvádí, ale na první pohled připomíná původní název městské části a její polohu v blízkosti známého rozlehlého lesa Vidrholce.

(URHMP č. 1452 z 28. 11. 2000)

PŘEDNÍ KOPANINA (554 obyvatel) - *Přední Kopanina*

Praha-Přední Kopanina je okrajovou městskou částí na severozápadě hlavního města. Autor symbolů Milan Mysliveček netradičním vexilologickým způsobem použil barvy znaku. V příloze usnesení Rady hlavního města Prahy, schváleném 14. května 2002, je

vexilologický symbol popsán takto: „*List praporu je vodorovně uprostřed stupňovitě rozdělen stupněm o jedné třetině výšky. Horní pole je zlaté, spodní červené. Přes stupeň jde z pravého horního rohu listu do levého spodního rohu kosmý pruh tak, že přetíná stupeň v místech kolmého lomu. Pruh je uprostřed ve směru rozdělen barvou na dvě poloviny, horní bílou a dolní černou. Poměr šířky a délky listu praporu je 2:3.*“ Na zasedání podvýboru

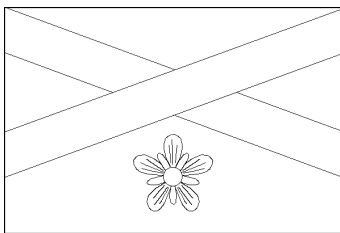
pro heraldiku a vexilologii byl popis zjednodušen do definitivní podoby: „*Žluto-červeně šikmo stupněm dělený list v poměru 2 : 1 na žerďovém okraji a 1 : 2 na vlajícím okraji, a s kosmým černým a bílým pruhem, každým širokým jednu sedminu šířky listu. Poměr šířky k délce je 2 : 3.*“ Symboliku znaku lze aplikovat částečně i na vlajku. Žlutá a červená barva – barvy Prahy – vyjadřují sounáležitost Přední Kopaniny s hlavním městem. Stupňovité dělení listu symbolizuje, že se na zdejších katastru nalézá významný opukový lom. Černá barva připomíná období středověku, kdy obec vznikla (poprvé se zmiňuje v roce 1285). Bílá barva je odvozena ze stříbrné věže ve znaku, kde symbolizuje románskou rotundu sv. Maří Magdalény, která je významnou dominantou obce. Symboly udělil předseda Poslanecké sněmovny rozhodnutím č. 13 z 13. 11. 2002.

(URHMP č. 0693 ze 14. 5. 2002; Tisková zpráva MHMP ze 14. 5. 2002; www.prednikopanina.cz)

ŘEPORYJE (2562 obyvatel) - *Řeporyje, Zadní Kopanina*

V roce 2002 se svých symbolů dočkala i městská část Praha-Řeporyje. Nejčastěji se

uvádí, že původ jména naznačuje ves, jejíž obyvatelé se zabývali pěstováním řepy. Při tvorbě symbolů se však vycházelo z jiného etymologického výkladu, podle kterého je jméno obce odvozeno od léčivé rostliny řepíku lékařského, jejíž vyobrazení se vyskytuje na razítkách Řeporyj z 20. let 20. století, kdy byla obec označována jako městys. Rostlina řepíku (tři žluté květy na bílém stonku s listy) je proto i hlavní

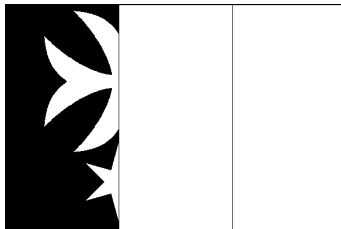
figurou nového řeporyjského znaku, kde je nad ní ještě kosmo stříbrný meč se zlatým jílcem šikmo přeložený zlatým klíčem, atributy patronů zdejšího kostela – sv. Petra (klíč) a sv. Pavla (meč). Z této základní kompozice autor symbolů Jan Oulík odvodil i vlajku, na které rostlinu řepíku zjednodušil na jeden květ a zbývající figury transformoval do kosmého a šikmého pruhu. Symboly schválila Rada hlavního města Prahy dne 2. 10. 2001, kdy byla v příloze usnesení vlajka popsána následovně: „Na modrém listu povýšený bílý kosmý pruh, křížený povýšeným žlutým, šikmým pruhem (šířka pruhů je 3/16 šířky listu praporu). Pod tím žlutý květ řepíku s bílými okvětními lístky. Poměr šířky k délce listu je 2:3.“ Na zasedání podvýboru pro heraldiku a vexilologii byla vlajka nepatrně modifikována, aby byla poloha pruhů zcela jednoznačná. Výsledný definitivní popis vlajky je: „*Modrý list s kosmým bílým pruhem vycházejícím z první šestiny žerďového okraje do čtvrté šestiny vlajčího okraje přeložený šikmým žlutým pruhem vycházejícím ze čtvrté šestiny žerďového do první šestiny vlajčího okraje listu. V dolní polovině listu žlutý květ řepíku s bílými kališními lístky. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.*“ Symboly byly uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 97 z 22. 11. 2001.

(URHMP č. 1595 z 2. 10. 2001; Tisková zpráva MHMP z 2. 10. 2001; Řeporyje znají návrh znaku, *Právo*, 5. 10. 2001; Řeporyje mají vlastní prapor a znak, *Stop*, únor 2002, s. 20)

SLIVENEC (2093 obyvatel) - *Sliveneč, Holyně*

Městská část Praha-Sliveneč si zvolila znak, který vyjadřuje v jedné půli historii obou

bývalých vsí, Slivence a Holyně, které převážně patřily řádu křižovníků s červenou hvězdou. Ve druhé stříbrné půli znaku je červená skála symbolizující zdejší slavné lomy na tzv. slivenecký mramor, charakteristický svojí červenou barvou, který byl během staletí využit na mnoha známých pražských stavbách. Vlajka byla sestavena z barev znaku a její výsledný popis zní: „*List tvoří tři svíslé pruhy, černý, bílý a červený. V černém pruhu půl osmihrotého kříže, pod ním půl šesticípé hvězdy, oboje červené a přiléhající k bílému pruhu. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.*“

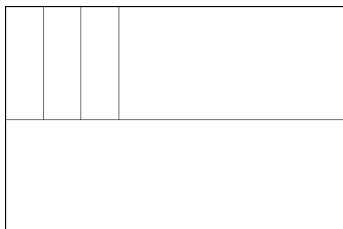

Symboly byly schváleny Radou hlavního města Prahy 23. 7. 2002 a uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 13 ze 13. 11. 2002. Na vyobrazeních, která byla předložena při jednáních, i na internetových stránkách městské části se osmihrotý kříž kreslí se zaoblenými rameny, což se v popisu neuvádí.

(URHMP č. 1149 z 23. 7. 2002; www.praha-sliveneč.cz)

ŠTĚRBOHOLY (1032 obyvatel) - Štěrboholy

Městská část Praha-Štěrboholy si zvolila současně se znakem vexilologicky jednoduchý a zdařilý symbol, který byl v příloze usnesení Rady hlavního města Prahy z 18. 12. 2001 popsán takto: „List praporu je vodorovně rozdělen na dva stejné pruhy. Žerďová třetina horního pruhu se sestává ze tří stejně širokých svislých pruhů - modrého, bílého a modrého. Zbytek horního pruhu je žlutý. Spodní pruh je červený. Poměr šířky a délky listu praporu je 2 : 3.“ Při jednání podvýboru pro heraldiku a vexilologii byl stanoven definitivní popis: „List tvoří karé složené ze tří svislých pruhů, modrého, bílého a modrého a dva vodorovné pruhy, žlutý a červený. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.“

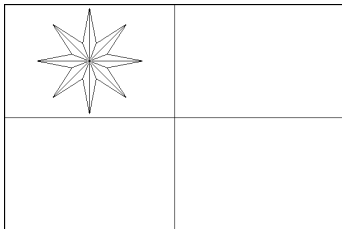
Barvy karé jsou odvozeny od prvního pole znaku – zkřížených stříbrných mečů se zlatým jílcem v modrém poli, ve kterém symbolizují velkou bitvu

prusko-rakouských vojsk, která se u Štěrbohol odehrála 6. 5. 1757. Žlutý a červený pruh - barvy Prahy - připomínají, že Štěrboholy jsou dnes součástí hlavního města. Ve znaku je tato skutečnost vyjádřena půlí pražského znaku. Další pole štěrboholského znaku, ve kterém je stříbrný beran bez rohů se zlatou zbrojí v červeném poli (znak Šichovců z Duban, kteří v minulosti obec také drželi), na vlajce přímo zohledněno není, i když na ní jak bílou, tak červenou barvu nalezneme. Symboly byly uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 100 ze 14. 3. 2002. Příslušný dekret převzal štěrboholský starosta 22. 4. 2002 a Zastupitelstvo městské části o této významné události informovalo obyvatele pamětním tiskem.

(URHMP č. 2294 z 18. 12. 2001; Tisková zpráva MHMP z 18. 12. 2001, www.prahaviny.cz; Štěrboholy 2002, pamětní tisk ku příležitosti udělení znaku a praporu)

TROJA (926 obyvatel) – Troja*

Území městské části Praha-Troja tvoří pouze část jednoho katastrálního území, což je v Praze ojedinělý případ. Stejně tak je ojedinělý i způsob konstituování městské části, která vznikla až 1. 1. 1992, dodatečně jako poslední 57. samosprávný územní celek na území hlavního města Prahy na základě místního referenda. Trojské symboly schválila

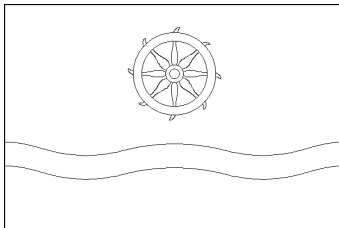
Rada hlavního města Prahy 30. 1. 2001 a definitivně je udělil předseda Poslanecké sněmovny rozhodnutím č. 87 z 27. 6. 2001. Oficiální popis trojské vlajky zní: „Modro-zeleně čtvrcený list. V horním žerďovém poli osmicípá hvězda s bílo-žlutě dělenými cípy. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.“ Symbolika vlajky ani znaku se výslovně nikde neuvádí. Dodejme, že znakem je modro-zeleně dělený štít, ve kterém je nahoře stříbrno-

zlatá hvězda, dole stříbrný vinný hrozen na stonku s listy. Hvězda, i když v upravených barvách, připomíná evidentně rod Šternberků, kteří zde založili známý barokní zámek, podle kterého obec dostala nové pojmenování (původně se jmenovala Zadní Ovenec). Vinný hrozen ve znaku je připomínkou zdejšího pěstování vinné révy.

(URHMP č. 0151 ze 30. 1. 2001; Radní schválili další znak a prapor, *Metro* 31. 1. 2001; Troja bude mít nový znak, *MFD* 31. 1. 2001; Radnice informuje, *Metro* 7. 2. 2001)

ÚJEZD (1991 obyvatel) - *Újezd u Průhonice*

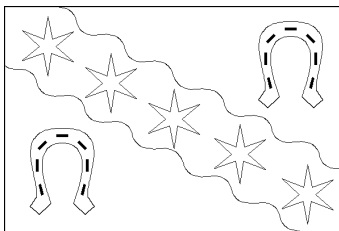
Městská část Praha-Újezd (původní jméno obce z doby před připojením ku Praze v roce 1974 zůstalo zachováno v názvu katastrálního území) jako většina pražských městských částí přijímala současně znak i vlajku. I když na vlajce došlo proti znaku k redukci figur, je možné podle znaku odvodit i symboliku vlajky, definitivně popsané následovně: „*List tvoří tři vodorovné pruhy, červený s bílým nožovým kolem o osmi loukotích a osmi nožích, vlnitý bílý o třech vrcholech a dvou prohlubních a zvlněný modrý, v poměru 6 : 1 : 2. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.*“ Nožové kolo - nástroj mučení sv. Kateřiny - bylo zvoleno jako dominující symbol proto, aby připomínalo část bývalé obce zvanou Kateřinky, která je s ohledem na moderní bytovou výstavbu nejlidnatější oblastí katastru. Je tedy mluvčím znamením, ačkoliv ve skutečnosti jméno Kateřinky vzniklo na přelomu 18. a 19. století jako připomínka průhonické hraběnky Kateřiny, která prý ve zdejších ovčíně porodila dítě. Modrý a bílý pruh připomínají zdejší vodstvo – četné rybníky a především potok Botič. Autorem znaku a vlajky je Ing. Arnošt Drozd. Schváleny byly Radou hlavního města Prahy 21. 11. 2000 a uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 83 z 5. 4. 2001.

(URHMP Č. 1433 Z 21. 11. 2000; www.praha-ujezd.cz)

VELKÁ CHUCHLE (1764 obyvatel) - *Velká Chuchle, Malá Chuchle*

Symboly pro městskou část Praha-Velká Chuchle vypracoval heraldik Milan Mysliveček. Znak i vlajka jsou stejné. Vexilologický symbol byl v příloze usnesení Rady hlavního města Prahy z 21. 11. 2000 popsán takto: „Od znaku odvozený prapor má stejnou symboliku. Na bílém listu praporu vlnité modré břevno, směřující od horního rohu žerďové části praporu do dolního rohu vlající části praporu, na břevně v řadě pět šestihrotých žlutých hvězd. Břevno je po každé straně doprovázeno jednou modrou podkovou, směřující uzavřenou částí nahoru.“ Podvýborem pro heraldiku a vexilologii byl konečný oficiální odborný popis vlajky stanoven takto: „*Bílý list s kosmým vlnitým modrým pruhem širokým jednu třetinu šířky listu s pěti žlutými šesticípými hvězdami. V dolním rohu a horním cípu listu po jedné modré podkově. Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.*“

Symboly byly uděleny rozhodnutím předsedy Poslanecké sněmovny č. 83 z 5. 4. 2001 a starosta městské části převzal příslušný dekret 7. května 2001. Slavnostní vysvěcení praporu se uskutečnilo 23. 6. 2001. Pět žlutých šesticípých hvězd symbolizuje svatojánskou tradici (zdejší poutní kostel sv. Jana Nepomuckého z r. 1729), vlnitý modrý pruh připomíná malochuchelské lázně známé již od 18. století, ze kterých si podle místní tradice dávala dovážet vodu i císařovna Marie

Terezie, ale také řeku Vltavu, podél níž Malá i Velká Chuchle leží. Podkovy jsou symbolem dostihů, které se na závodisti ve Velké Chuchli konají od roku 1906. (URHMP č. 1434 z 21. 11. 2000; www.chuchle.cz)

Prameny a literatura:

Usnesení Rady hl. m. Prahy (URHMP) z let 2000 - 2005 k žádostem jednotlivých městských částí o znak a prapor

Tiskové zprávy Magistrátu hl. m. Prahy a úřadů městských částí

Rozhodnutí předsedy Poslanecké sněmovny 3. a 4. volebního období

Podkladové materiály pro zasedání podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

ČAREK, J.: Městské znaky v českých zemích, Praha 1985

FOJTÍK, P. - PROŠEK, F.: Pražský dopravní zeměpis, svazek 1, Praha 1999

FOJTÍK, P. - PROŠEK, F.: Pražský dopravní zeměpis, svazek 2, Praha 2001

FOJTÍK, P. - PROŠEK, F.: Pražský dopravní zeměpis, svazek 3, Praha 2004

FOJTÍK, P. - PROŠEK, F.: Pražský dopravní zeměpis, svazek 4, Praha 2005

HRDLIČKA, J.: Pražská heraldika, Praha 1994

LIŠKA, K. - MUCHA, L.: Klíč k našim městům, Praha 1979

LIŠKA, K.: Městské znaky s ozdobami, Praha 1989

VOJTÍŠEK, V.: O pečetech a erbech měst pražských i jiných českých, Praha 1928

Deníky Metro, Mladá fronta Dnes, Právo

Zpravodaje městských částí Noviny Prahy 2, Radniční noviny [Prahy 3], U nás v Čakovících, Stop

internetové stránky vybraných městských částí (viz jednotlivé kapitoly)

Použité zkratky:

MHMP – Magistrát hlavního města Prahy

URHMP – Usnesení Rady hlavního města Prahy

Remaining 19 municipal units of the City of Prague adopted their flags between 2001-2005. In that way, the whole procedure of granting their own symbols to those self-governing parts of Prague has been completed. Only two units (Praha 2, Praha 3) could derive their new symbols from historical arms others had to create entirely new arms and flags. Some of them chose canting symbol (Březiněves – birch trees, Lipence – a linden leaf, Lysolaje – a running fox, Praha 21 – three firs, Řeporyje – a yellow flower of agrimony) or charges and colours associated with their former business – agriculture and breeding (Benice – a flail, Libuš – a goose quill). However, majority of newly adopted flags refers to the symbols of noble-owners of former domains or villages (Čakovice, Dolní Chabry, Praha 8, Slivenec, Štěrboholy, Troja, Velká Chuchle). Municipal units Lochkov and Přední Kopanina recall local natural objects in their symbolism. Until December 31st, 2005 53 of 57 municipal units of Prague displayed a municipal flag granted by the Speaker of the House of Deputies of the Parliament of the Czech Republic. Other three units adopted flags designed for them and defined in the Greater Arms of Prague (however, without an official sanction of the Parliament) and the only one unit was not concerned in this matter and did not adopt any flag; it uses the arms only. In 2000, new “The City of Prague Act” No: 128/2000 was passed that stipulates the authorization of municipal units to use their own arms and flags in Para 15. Since

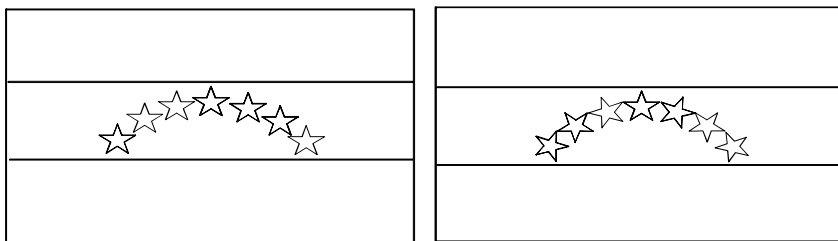
January 1st, 2002 seven municipal units have been renamed: Praha–Radotín to Praha 16, Praha–Řepy to Praha 17, Praha–Letňany to Praha 18, Praha–Kbely to Praha 19, Praha–Horní Počernice to Praha 20, Praha–Újezd nad Lesy to Praha 21, and Praha–Uhřetěves to Praha 22.

Jiří Tenora

POSTŘEHY K UŽÍVÁNÍ VLAJEK V NĚKTERÝCH ZEMÍCH JIŽNÍ AMERIKY

Vexilologický kongres v Buenos Aires byl pro mne příležitostí poznat pět jihoamerických zemí, Venezuelu, Argentinu, Uruguay, Paraguay a Chile, sice dost povrchně, ale přece jen dostatečně. Nebyla to jen turistická cesta, zajímalo mne také, jak jejich vlajky vypadají v praxi, jak je vyvěšují, jak je ctí. Dva postřehy se přímo vnucovaly. Vlajkové zákony jsou sice dobrá věc, musí se však dodržovat. A pokud o vlajkách, zvláště těch opatřených figurami, dosud neexistuje zákon, nebývá fantazii kladena žádná překážka. V těchto případech bylo možno pozorovat nejvíce variant.

Venezuela má sice zákon o národních symbolech, ale text o vlajce sepsal zřejmě nějaký úředník na ministerstvu vnitra. V zákoně z 10. února 1954 (1) se čtenář dočte pouze, že vlajka sestává ze tří stejně širokých pruhů v barvách, od horního okraje dolů, žluté, modré a červené. Dále, že hvězdy jsou rozloženy v modrém pruhu na vypouklém kruhovém oblouku. Není tu zmínky o středu oblouku, který by vypouklost definoval. Hvězdy jsou definovány jako bílé pěticípé, ale není tu zmínky ani o jejich velikosti, ani o jejich natočení. Ba v zákoně není ani zmínky o státním znaku, který je většinou vidět v horním pruhu v blízkosti žerdi. Proto jsou vyvěšené vlajky dost různorodé. Ve všech knihách o vlajkách, které mám v knihovně (s výjimkou Flaggendbuchu 1939), jsou hvězdy v tzv. normální vexilologické poloze.

Dvě možné polohy hvězd na venezuelské vlajce, přičemž jejich velikost a vypouklost oblouku, na kterém jsou rozestaveny, nejsou zákonem definovány

Předseda Venezuelské symbolologické společnosti Raúl Jesús Orta Pardo zastává názor, že hvězdy mají být otočeny, jakoby ležely na paprscích vycházejících ze středu pomyslné kružnice. Teoreticky jsou podle něho možné tři varianty vlajky, totiž pouhé pruhy, pruhy s hvězdami a pruhy s hvězdami a státním znakem. První varianta, ta nejjednodušší, by měla být vlajka pro občany, druhá pro obchodní loďstvo a třetí pro státní organizace a armádu jak na moři, tak i na souši. Poněvadž však venezuelská duše se nemůže smířit s vlajkou bez hvězd, užívá obyvatelstvo běžně vlajku obchodního loďstva,

ba i tu se státním znakem, často našitým jen na líci. Společnost se bude snažit v následujících letech dosáhnout novely zákona v tom smyslu, aby všechny dnešní nejasnosti byly vyřešeny.

Argentina stále ještě nemá zákon o vlajce. Bylo to téma přednášky Anibala Gotelliho (2), který na toto téma mluvil už na varšavském kongresu v roce 1995. Poukázal na to, že během deseti let se dosáhlo určitého pokroku, k rozhodujícímu kroku, totiž přijetí zákona o národní vlajce, stále dosud nedošlo. O odstínu modré panuje rozsáhlý konsensus, je velice světlá a nebyly vidět odchylky. Slunce, které figuruje uprostřed bílého pruhu, už může mít různé tvary, i když všeobecně panuje přesvědčení, že jeho tvar má odpovídat jeho zobrazení na minci z roku 1813. O obličejí nepanuje shoda, jsou vidět tváře smutné, přísné i veselé, mužského nebo ženského vzezření. To je třeba ještě kodifikovat. Shoda panuje o paprscích, bývá jich 32 a jsou střídavě rovné a vlnité. Lze předpokládat, že během několika příštích let budou barvy modrá, žlutá a hnědá kodifikovány, jakož i velikost a tvář slunce a jeho paprsky.

Uruguay. V této zemi je národní vlajka odvozená od argentinské. Zde existuje sice zákon o vlajce, ale ten stanoví pouze všeobecnou formou geometrii, tedy šířku pruhů, velikost karé a proporce slunce (3). Co chybí, je stanovení přesného odstínu modré, žluté a třetí barvy pro značení obličje slunce a stínování paprsků (černá, tmavě hnědá?). Jsou velké rozdíly v provedení jednotlivých exemplářů, ať už vlajčích nebo prodávaných. Modrá má být tmavší než v Argentině, ale jak tmavší? To nikdo neví, a tak jsou vidět vedle sebe vlajky s různými odstíny barevných pruhů. Jejich počet bývá bez výjimky zachován, také velikost karé, v němž je umístěno slunce. U této figury jsou různosti podobné jako u jejich západních sousedů.

Na světě jedinečnou a velice málo známou skutečností se může pochlubit Uruguay. Má totiž tři národní vlajky, i když se ovšem přednostně používá známá vlajka se sluncem a devíti pruhy. V zákoně č. 9480 z 28. června 1935 (4) se lze dočíst v hlavě I (Všeobecná ustanovení) článku 1 toto:

"Za národní symboly se prohlašují:

- A) Národní vlajka
- B) Státní znak
- C) Národní hymna
- D) Artigasova vlajka
- E) Vlajka Třiceti tří
- F) Národní kokarda"

Dekret 557/976 z 18. února 1952 (5) upřesňuje v článku 4 používání vyjmenovaných vlajek. Při oslavě památných dnů a slavných výročí stanovených ministerstvem vnitra se kromě národní vlajky vztýčují i vlajky Artigase a Třiceti tří ve shodě s hierarchií symbolů a případnými dalšími nařízeními. Artigasova vlajka je poměrně známá, neboť slouží také jako čeleňová válečného námořnictva. Tři stejně velké podlouhlé pruhy, modrý, bílý a modrý, jsou překryty kosým červeným pruhem stejné šířky. Vlajka Třiceti tří, zvaná také Třiceti tří nesmrtelných, se skládá ze tří stejně širokých podlouhlých pruhů, nahoře modrého, uprostřed bílého a dole červeného. Bílý pruh nese nápis v černé barvě LIBERTAD O MUERTE (Svoboda nebo smrt). Kdo to byli ti 33 nesmrtelní? V 18. století byl pruh země severně od Rio de la Plata jablkem sváru mezi Portugalci v Brazílii a Španěly v místokrálovství Rio de la Plata, až v roce 1777 připadl Španělům. Vyhlášení nezávislosti v Buenos Aires v roce 1810 bylo i signálem obyvatel Východního kraje (Banda Oriental, Východní kraj) k povstání. Pod velením José Gervasia

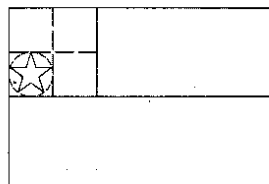
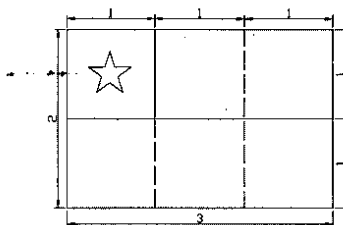
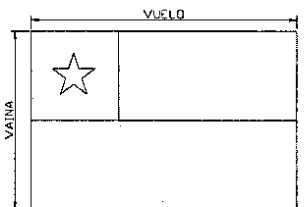
Artigas porazili Španěly. To vyvolalo starý konflikt mezi Brazílií a Argentinou. Od roku 1814 byla země argentinským protektorátem, od r. 1817 okupována Brazilci (Cisplatinská provincie). Teprve roku 1825 obnovili Uruguayci boj za nezávislost a pod vedením Juana Antonia Lavalleja v čele Třiceti tří spolubojovníků, za podpory Argentinců a za zprostředkování Velké Británie, jí také dosáhli.

Paraguay. Tam bylo vidět nejvíce chybně ušitých nebo vytištěných vlajek. Velkou příležitostí pozorovat mimořádně velké jejich množství bylo pozvání plukovníka Florese, náčelníka Vojenského historického muzea, na přehlídku v Piribebuy dne 12. srpna 2005. Připomínalo se 136. výročí bitvy v blízkosti tohoto městyse. Při ní byly zmasakrovány ženy, děti a starci, takže se nepřipomínala porážka, ale nesmírné hrdinství těchto obyvatel. Na jedné tribuně zasedl prezident republiky, jeho ministři a další civilní představitelé, na druhé tribuně se shromáždila generalita v doprovodu plukovníků a dvou civilistů - prezidenta FIAV a ředitele Vlajkového kabinetu. Připadal jsem si jako člen politbyra na Letné na 1. máje. Blahosklonně jsem zdravil pravou rukou pochodující školáky a studenty, dělníky a rolníky, prodavačky a zdravotní sestry. Na závěr slavnosti připochoďovaly různé útvary vojska, policie a četnictva. Před oběma tribunami pochodovaly s neobyčejně dobře nacvičeným "parádemaršem"

(jedna noha vždy souběžně s povrchem silnice) dokonce i ženské policistky v sukních!!! Vlajek bylo vidět velmi mnoho, ale na fotografování nebyly vhodné podmínky, byly většinou nesený kolmo k silnici. Jejich rozmanitost byla však obdivuhodná. Byly vidět vlajky připomínající nizozemskou, tedy bez emblémů, ba i jugoslávskou, pouze s jedním z obou emblémů, s oběma jak správně, tak i stranově převrácené.

V Pantheonu v hlavním městě Asunción byla vidět další paraguayská pozoruhodnost. Přikrývá-li vlajka rakev, vidíme její rub, aby důležitější část vlajky, např. kanton, horní pruh a pod., byla nad srdcem nebožtíka. V tomto případě by však nebyl vidět znak republiky, ale pouze pečeť ministerstva financí. Proto se v Paraguayi klade vlajka na rakev tak, aby byl vidět líc.

Rekl bych, že **Chile** je na tom nejlépe. Vlajka je jednoduchá, v bezvětří často připomínala českou. Zákon č. 10177 z 12. ledna 1912 (6) ji popisuje velice přesně v článku 1. "Vlajka Chilské republiky se skládá ze tří barev: tyrkysově modré (*v originále "azul turquí"*), bílé a červené v následujícím složení: Vlajka pozůstává ze dvou vodorovných pruhů o stejné šířce. Dolní pruh je červený, horní pruh v třetině u žerdi modrý a ve dvou vlajících třetinách bílý. Uprostřed modrého čtverce je umístěna bílá hvězda o pěti cípech. Průměr hvězdy odpovídá polovině strany modrého čtverce. Poměr

Proporción de la estrella

stran: šířka vlajky odpovídá dvěma třetinám její délky." Dobrá definice a jednoduchost vlajky přispívá k tomu, že v zemi lze těžko vidět nesprávně ušitou vlajku. V téže knize je velice názorně vysvětlena geometrie vlajky, proto zde cituji příslušný obrázek. Čtenář se ovšem zeptá: "Jak to, že je na chilské vlajce tyrkysově modrá barva?" I já jsem se divil při čtení zákona. Chilský přítel Juan Ormeño Cofré, s kterým jsem se seznámil na kongresu, mi to vysvětlil. V chilské španělštině znamená tato barva nikoli modrozelenou, ale tmavě modrou, sytě modrou, tedy podobný odstín, jaký známe z české nebo francouzské vlajky.

Poznámky:

- (1) Zákon mi dala k dispozici Venezuelská symbolologická společnost elektronickou cestou.
- (2) Gotelli, Anibal: La Bandera Argentina: de Varsovia a Buenos Aires, 10 años después. Přednáška přednesená na 21 ICV v Buenos Aires 2005.
- (3) Símbolos nacionales. Centro militar, República Oriental del Uruguay, Montevideo, bez vrocení.
- (4) Tamtéž.
- (5) Tamtéž.
- (6) Castillo, Roger Valdés: Wüñelfe - La estrella solitaria. Historia de nuestra actual bandera y Escudo de Armas. Círculo de escritores de la Quinta Región, bez vrocení.

Sometimes, the lack of legal explicitness creates problems even with officially hoisted flags in some countries of South America. In Venezuela, three variants of National flag are designed for people, merchant marine and State authorities but used by them almost voluntarily. Still, there is no law stipulating National flag in Argentina, at all. Only B-shadow of two vertical stripes is generally accepted, the shape of the Sun and its face is still under question by the flag's manufacturers. On the other hand, Uruguay adopted its law on even three national flags but the different shades of all colours used (B, Y) are widely to be seen. When the National flag of Paraguay is used to drape a coffin at a funeral, it is showing – in the contrary with funeral etiquette - its obverse in order to display the state arms. Only few differences are evident in Chile because its flag is well defined in the National flag act No. 10177 from 1912.

Petr Exner

PŘEHLED MĚST, MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ A OBCÍ, KTERÝM BYLA UDĚLENA VLAJKA V ROCE 2005

V roce 2005 bylo vydáno celkem sedm rozhodnutí předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Bylo jimi uděleno 293 znaků a 324 vlajek celkem 329 obcím a městům a městským částem (z toho dvě vlajky městským částem Brna a jeden znak městské části Ostravy). Navíc také své znaky a prapory získaly čtyři městské části hlavního města Prahy.

Seznam měst (psána tučně), městských částí (psány kurzívou) a obcí, jimž byly v roce 2005 uděleny vlajky, je uveden v následujícím přehledu (v závorce je uvedena zkratka okresu):

Rozhodnutí č. 50 z 20. ledna 2005

Praha–Benice (AB), *Praha–Lysolaje* (AB), Krsy (PS), Dolce (PJ), Razová (BR), Leština (CR), Lipnice nad Sázavou (HB), *Brno-Chrlice* (BM), Častrov (PE), Lisov (PJ), Pokříkov (CR), Tatiná (PS), Obora (PS), Přílepy (KM), Letiny (PJ), Lelekovice (BO), Mouchnice (VY), Černošín (TC), Skalice (ZN), Sychrov (LB), Husinec (PH), Všesulov (RA), Bulhary (BV), Dětrichov u Moravské Třebové (SY), Černé Voděrady (KO), Sytno (TC), *Ostrava - Hrabová* (OV), Koněprusy (BE), Semín (PA), Stojice (PA), Synkov-Slemeno (RK), Kalhov (JI), Drahelčice (PZ), Postřelmůvek (SU), Val (RK), Horní Moštěnice (PR), Hluboké (TR), Zadní Chodov (TC), Prackovice nad Labem (LT), Ražice (PI), Nové Sady (VY), Bolešiny (KT), Panenská Rozsčicka (JI), Rozstání (SY), Krhanice (BN), Oucmanice (UO), Koclířov (SY), Horní Kamenice (DO), Tlumačov (ZL), Kříčeň (PA), Slatina (KT), Dolní Nivy (SO), Šabina (SO), Uhersko (PA), České Lhotice (CR), Netín (ZR), Výchova nad Jizerou (SM), Vinary (CR), Honezovice (PJ), Radňovice (ZR), Zásada (JN), **Rožmitál pod Třemšínem** (PB), Pavlov (SU), *Brno - Ořešín* (BM), **Nový Bor** (CL), Věstary (HK), Oleksovice (ZN), Lubník (UO), Morašice (ZN), Věžnice (HB), Šípy (RA), **Napajedla** (ZL), Rapotice (TR), Lozice (CR), Brázdím (PH), Kamenné Zboží (NB).

Rozhodnutí č. 52 z 25. března 2005

Praha 8 (AB), Bernartice (TU), Ražice (PI), Radim (JC), Srbsko (BE), **Nový Bydžov** (HK), Zlatá Olešnice (JN), Maršovice (BN), Albrechtice v Jiz. horách (JN), Dobronice u Bechyně (TA), Kunčice nad Labem (TU), Lovčice (HK), Pitín (UH), Chýšť (PA), Stařeč (TR), Boseň (MB), Břežany (RA), Blížejov (DO), Bukovice (BL), Útěchov (SY), Majdalena (JH), Bohnice (NB), Brodeslavy (PS), Sulislav (TC), Kadov (ZN), Velký Rybník (PE), Sousedovice (ST), Klokočí (PR), Nový Ples (NA), Lány (CR), Jinošov (TR), (HO) (CR), Lično (RK), Podmokly (RO), Vrchovany (CL), Mlékojedy (ZL), Doubravice (ST), Chotiněves (LT), Odunec (TR), Kolová (KV), Sány (NB), Štřelice (PJ), Bylany (CR), Bučí (PS), Velká Jesenice (NA), Sněžné (RK), Zábrodí (NA), Pluhův Žďár (JH), Studnice (CR), Travčice (LT), Těšovice (SO), Rudka (BO), Vrbice (RK), Osové (ZR), České Petrovice (UO), Benešovice (TC), Drhovle (PI), Lipová (DC), Suchonice (OL), Vstíň (PJ), Rychnověk (NA), Nižní Lhoty (FM), Kuželov (HO), **Hostivice** (PZ), Vršovice (LN), **Žlutice** (KV), Černotín (PR), Radkov (SY), Horní Kalná (TU), Blažejovice (BN), Lukoveček (ZL), Malá Vrbka (HO), Milotice nad Opavou (BR), Košťálov (SM), Trusnov (PA), Babice u Rosic (BO), Hrubá Vrbka (HO), Ždírec (PJ), Borek (HB), Smrčná (JI), Plandry (JI), Trokavec (RO).

Rozhodnutí č. 54 z 31. května 2005

Dobrá Voda u Hořic (JC), Hradešín (KO), Svinošice (BL), Vchynice (LT).

Rozhodnutí č. 55 z 31. května 2005

Praha - Březiněves (AB), Cidlina (TR), Želetice (ZN), Štěchovice (PZ), **Doksy** (CL), Plavy (JN), Záhoří (PI), Libkov (CR), Hřensko (DC), Kyselka (KV), Sedlec (CB), Částkov (TC), Kamenec u Poličky (SY), Račiněves (LT), Milíčovice (ZN), **Skuteč** (CR), Kameničná (UO), Bašnice (JC), Střelice (ZN), Třemešné (TC), Vidče (VS), Dražít (PI), Vacenovice (HO), Kyškovice (LT), Jiřice u Miroslavi (ZN), Lazsko (PB), Bublava (SO), Hrabíšín (SU), Rovensko (SU), Dubčany (OL), Hořátev (NB), Chotovice (SY), Újezd u Sezemic (PA), Holetín (CR), Petrovice u Sušice (KT), Tvořihráz (ZN), **Chrastava** (LB), **Plesná** (CH), Horní Jelení (PA), Staré Sedlo (SO), Dobřany (RK), Neveklov (BN), Žermanice (FM), Tasovice (ZN), Bohaté Málkovice (VY), Běhařov (KT), Sulřkov (BL), Dolní Krupá (MB), **Desná** (JN), Vlastislav (LT), Nebovidy (KO), Brumov (BL), Stašov

(SY), Paceřice (LB), Bystré (RK), Jetřichov (NA), Borovnice (RK), Lodín (HK), Družec (KD), Husinec (PT), Vinařice (KD), Újezd u Boskovic (BL), Kryštofovo Údolí (LB), Pičín (PB), **Hejnice** (LB), Heřmanice (LB), Kostecké Horky (RK), Tuřice (MB), Vysočany (BL), Trhové Dušňky (PB), Borová (NA).

Rozhodnutí č. 60 z 21. září 2005

Černvř (BO), Klášterská Lhota (TU), Kojetín (HB), Pochvalov (RA), Bačkov (HB), Poděšín (ZR), Vlkov (ZR), Doubravník (BO), Štřhlíce (KO), Touřice (KO), Loukov (MB), Martinice (KM), Klobuky (KD), Sovětice (HK), Trstěnice (ZN), Březí (PH), Jenišovice (JN), Dobřčice (PR), Kšely (KO), Přeskače (ZN), Dolní Strakory (MB), Lhotka (ZR), Střemy (ME), Radořovice (BN), Chýně (PZ), Kostelec nad Vltavou (PI), Klášterní Skalice (KO), **Janské Lázně** (TU), Pňovany (PS), Skřchov (BL), Roubanina (BL), Veliny (PA), Rtně nad Bílinou (TP), Borovnice (TU), Střítež (ZR), Tupesy (UH), **Jiřikov** (DC), Dobroměřice (LN), Žerčice (MB), Herálec (HB), Doubravice nad Svitavou (BL), Strunkovice nad Volyňkou (ST), Heřmanice (NA), Pláně (PS), Albrechtice (KI), Lkáň (LT), Paběnice (KH), Studnice (NA), Píšťany (LT), Chrastavice (DO), Újezd u Tiřnova (BO), Rosovice (PB), Dobřič (PZ), Sedlec (PH), **Trmice** (UL), Kozárovice (PB), Bačetín (RK), Vrančice (PB), Boreč (MB), Babice (PH), Ohniřov (RK), Staré Buky (TU), Druhanov (HB), Kbelany (PS), **Ústí nad Labem** (UL), Holubov (CK), Srnín (CK), Česká (BO).

Rozhodnutí č. 62 z 15. listopadu 2005

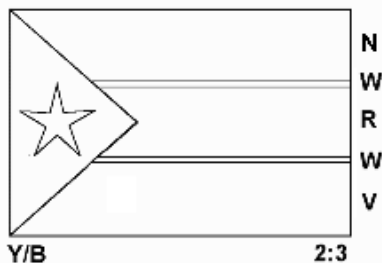
Heraltice (TR), **Třebechovice pod Orebem** (HK), Vrátno (MB), Kaňovice (ZL), Trnová (PZ), Rokle (CV), **Mikulášovice** (DC), Drahenice (PB), Jezeřany-Maršovice (ZN), Třebětice (JH), Blažejovice (JH), Heřmaničky (BN), Cítoliby (LN), Bohdařín (RK), Skalka (HO), Perálec (CR), Dolany (PA), Salačova Lhota (PE), Dražovice (KT), Libel (RK), Vranov (BO), Králova Lhota (RK), Katov (BO), Lukov (TP), Sudoměřice u Tábora (TA), Kvasnice (KM), Třeřařov (SY), Třtěnice (JC), Dolní Lánov (TU), Vrábče (CB).

Rozhodnutí č. 63 z 15. listopadu 2005

Dobřín (LT).

Černobílá a barevná vyobrazení vlajek s jejich oficiálními popisy budou publikována v další části Vexilologického lexikonu – Vlajky obcí ČR (2005), který vyjde v únoru 2006. Publikace bude obsahovat i přehledné tabulky a krátké anglické resumé.

NOVÉ VLAJKY

JIŽNÍ SÚDÁN

Dne 6.7.2005 byla schválena prozatímní ústava Súdánu, která v souladu s mírovými smlouvami z 9.1.2005 zřizuje autonomii pro 10 států na jihu země, vč. prozatímního parlamentu a vlády, vlastní ústavy a symbolů autonomie. Tou se stala vlajka Súdánského lidového osvobozenického hnutí (SPLM), přijatá v 90. letech minulého století. Tvoří ji list o poměru stran cca 2:3 rozdělený na tři vodorovné pruhy, černý, červený a zelený,

kteří oddělují dva úzké bílé proužky, dotvářející tak její podobnost s keňskou státní vlajkou. V žerďové části je překrývá modrý klín ve tvaru rovnoramenného trojúhelníka, jehož vrchol dosahuje 3/8 délky listu, se žlutou pěticípou hvězdou, jejíž jeden cíp směřuje kolmo k hornímu okraji listu. Vlajka byla používána již při oslavách mírových dohod a podle keňských novin *The Nation* z 10.1.2005 (smlouvy byly podepsány na jednání obou stran jihosúdánského konfliktu v keňském hlavním městě Nairobi) její černá barva představuje identitu 8 milionů obyvatel autonomie, červená jejich krev prolitou za 21 let jejich ozbrojeného boje a zelená barva připomíná zemědělský potenciál oblasti. Modrý trojúhelník představuje řeku Nil a žlutá hvězda v něm optimistickou budoucnost obyvatel oblasti. Ústava autonomie nabyla účinnosti až podpisem prezidenta autonomie Kiira 5.12.2005 (v čl. 9 „Státní symboly“ praví, že *státní vlajka, státní znak, hymna, pečeť, medaile, státní svátky a oslavy jsou stanoveny zákonem*). Oficiálně však byla použita na rakvi s ostatky prvního prezidenta autonomie Garanga při jeho pohřbu 2.8.2005, a to ve dvou exemplářích – patrně jedním za SPLM a jedním za autonomii. -jm-
Pramen: <http://flagspot.net/flags/sd-s.html> z 11.1.2006.

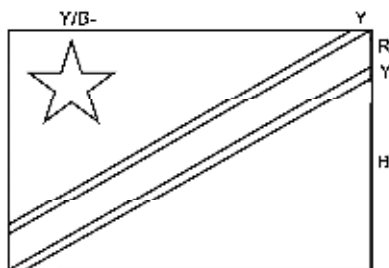
KONGO (KINSHASA)

Konžská demokratická republika, která se v letech 1971 – 1997 označovala jménem Zaire, ukončila své přechodné období po dlouholeté občanské válce a v referendu uskutečněném 18. a 19. prosince 2005 schválila 85 % hlasů novou ústavu země. V jejím článku 1 jsou definovány nově i státní symboly. Volný překlad podstatné části toho textu zní: „*Demokratická republika Kongo je ve svých hranicích z 30. června 1960 právní, nezávislý, suverénní, jednotný a nedělitelný, sociální, demokratický a laický stát. Jejím emblémem je bledě modrá vlajka ozdobená žlutou hvězdou v levém horním rohu a procházejícím červeným šikmým pruhem na okrajích lemovaným žlutě. Jejím heslem je Spravedlnost – Mír – Práce. Její znak obsahuje hlavu levharta lemovanou vlevo a, vpravo, slonovinovým hrotem a oštěpem, vše posazené na kameni. ...*“

Zatímco v případě vlajky v závislosti na znalosti konžské vexilologické historie si můžeme podle popisu udělat celkem jasnou představu o jejím vzhledu, k pochopení kompozice znaku popis v ústavě nestačí, ani když si prohlédneme starší konžské, resp. zairské znaky.

Jasno vnáší do záležitosti nových konžských symbolů teprve slavnostní oficiální vyhlášení nové ústavy a její podpis prezidentem republiky Josephem Kabilou. Ceremoniál se uskutečnil v Kinshase, hlavním městě země, v sobotu 18. února 2006. Za zvuku jedenadvaceti

salv byla spuštěna dosavadní modrá státní vlajka se žlutou hvězdou provázenou u žerdi šesti malými hvězdami pod sebou a na stožáru ji nahradila vlajka nová. Podle BBC modrá barva na vlajce symbolizuje mír, červená evokuje krev čtyř milionů lidí, kteří zemřeli v důsledku občanské války, zatímco žlutá připomíná nerostné bohatství republiky. Agentura Panapress a podle ní některé webové stránky afrických zemí uvádí podobnou symboliku (pouze u červené barvy hovoří obecně o krvi mučedníků), navíc doplňuje, že žlutá hvězda připomíná jednotu země a její zářivou budoucnost. Z fotografií ze

slavnostního vyvěšení vlajky a z videozáznamu, který byl k dispozici na internetu, vyplývá, že červený pruh netvoří úhlopříčku, ale vychází z dolního konce žerďového okraje do horního konce vlajčícího okraje, zatímco horní žlutý pruh vychází sice z žerďového okraje listu, ale končí na konci horního okraje listu. Obdobně je tomu u dolního žlutého pruhu, který vychází z dolního okraje a končí na vlajčícím okraji listu. Dělicí linky mezi žlutým a červeným pruhem jsou tedy v dolním rohu a horním cípu. Červený pruh má přibližně šířku jedné desetiny délky listu. Tuto informaci je nutné

doplnit poznatkem, že jásající davy Konžanů, přítomných na oslavě, byly vybaveny malými praporky, na kterých osa červeného pruhu tvořila úhlopříčku. Zřejmě to bylo dáno skutečností, že přesná podoba vlajky nebyla před ceremoniálem v dostupných zdrojích zveřejněna.

Internetové stránky konžského prezidenta přinesly také alespoň malé vyobrazení nového státního znaku, podle kterého jsme rekonstruovali vyobrazení. Základním motivem znaku je levhartí hlava prováděná z hlediska pozorovatele (nejedná se o heraldický znak) vlevo kosmo sloním klem a vpravo šikmým kopím. Vše je v přirozených barvách. Pod těmito figurami je dvakrát

přeložená červená stuha se žlutě psaným státním heslem. Celá kompozice je usazena na kameni v přirozené, tj. šedé či šedohnědé barvě. Podle agentury Panapress je levhartí hlava symbolem pravomocí náčelníků garantujících a ochraňujících základní hodnoty republiky. Sloní kel zastupuje bohatou faunu a floru země, oštěp je nástrojem zastrasování, ochrany a obrany zájmů a hodnot země. O kameni, kterým může být jakýsi symbolický podstavec, nepřináší agenturní zprávy žádnou zmínku. (www.presidentrdc.cd; www.congovision.com/nouvelles/ac1.html New DR Congo constitution adopted; newsvote.bbc.co.uk La RD Congo change de symboles; www.jeuneafrique.com Nouvelle Constitution et changement de drapeau au Congo-Kinshasa; www.boursorama.com/infos/)

-pf-

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

Konstantin Fjodorovič Močonov, Galina Alexandrovna Tunik: *Oficial'nyje simvolj Čeljabinskoj oblasti i municipalnych obrazovanij*. 1. vyd. Čeljabinsk IPC: Russkij raritet, 2004. 296 s. ISBN 5-7034-0318-0. Cena neuvedena.

Tato reprezentativní publikace byla vytištěna ofsetem na křídovém papíru v nákladu 6500 ks k 70. výročí vzniku Čeljabinské oblasti Ruské federace pod patronátem Heraldické rady prezidenta Ruské federace, Zákonodárného shromáždění, vlády a Heraldické komise Čeljabinské oblasti a Svazu heraldiků Ruska, jehož dva členové jsou i jejími autory. Otevírá plánovanou řadu knih, kterou pod společným názvem Teritoriální heraldika

současného Ruska chtějí přední ruští heraldici věnovat této tématice, jak je zajištěna ve všech regionech Ruska. Obsahuje barevná vyobrazení více než 200 znaků a vlajek, jejich heraldicky správné popisy a vysvětlení symboliky, údaje o jejich autorech, jakož i o dokumentech, kterými byly úřední symboly zavedeny s uvedením data přijetí a čísla příslušného právního předpisu, vč. registračních čísel, pod nimiž jsou tyto symboly zaneseny do státního rejstříku symbolů vedeného Heraldickou radou prezidenta Ruské federace. Po krátkém úvodu do heraldické a vexilologické problematiky a odborné terminologie již následují plná znění normativních právních předpisů Čeljabinské oblasti, jimiž byly symboly oblasti (znak, vlajka, hymna) zřízeny a barevná vyobrazení znaků a vlajek zanesených ve Státním heraldickém registru RF. Kromě jejich heraldického popisu a dalších výše uvedených údajů však nechybí ani velmi cenné materiály o historii a symbolice měst a okresů Čeljabinské oblasti. Kromě zevrubných informací o symbolech Čeljabinské oblasti kniha přináší i přehled symbolů města Čeljabinska a dalších 23 měst, 25 okresů a 1 osady, nacházejících se na území oblasti. Dokonalé kresby současných znaků i vlajek v normativní podobě, bohatá faktografie městských znaků, včetně popisu procesu přijímání současných městských i municipálních vlajek, jsou jedinečným zážitkem pro čtenáře, zajímajícího se o tuto oblast heraldiky či vexilologie. Autoři uvádějí, že kniha je přednostně určena osobám, vykonávajícím státní službu nebo pracujícím v místní samosprávě, archivářům, pracovníkům vzdělávacích a kulturních zařízení a sdělovacích prostředků. Na příkladu této problematiky v Čeljabinské oblasti se však snaží seznámit všechny zájemce o heraldiku a vexilologii se současnými tendencemi v jejich vývoji na území Ruska. Vědomi si potíží, které mají naši heraldici a vexilologové s prezentací výsledků práce podvýboru pro heraldiku a vexilologii PSP ČR, jakož i úsilí, které musí v tomto směru vynakládat královéhradecké Středisko vexilologických informací Petra Exnera, oceňujeme tento historický počín našich ruských kolegů. Kéž bychom byli péčí odpovídajících orgánů České republiky schopni vydat alespoň stejně rozsáhlou, reprezentativní i odborně vyčerpávající publikaci o regionálních symbolech všech krajů ČR, neřku-li jejich jednotlivých vyšších územně správních celků. Jim by mohla být tato kniha zářným příkladem.

-jm-

Karel Müller: Pečeti a znaky obcí na Jesenicku. Jeseník : Státní okresní archiv, 2003. 79 s., bar. il. ISBN 80-86388-11-5. Cena 130 Kč

Čtyři roky poté, co vyšla publikace Pečeti a znaky obcí na Hlučínsku (referovali jsme o ní ve *Vexilologii* č. 120, s. 2256-2257), spatřila světlo světa další práce Karla Müllera, předního slezského heraldika, člena podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny a ředitele Zemského archivu v Opavě. Posledně zmiňovaná instituce je uvedena v tiráži i jako jeden vydavatel (druhým vydavatelem je Státní okresní archiv v Jeseníku). Publikace poskytuje aktuální přehled o stavu komunální symboliky na území jesenického okresu. Je potěšitelné, že si autor vzal k srdci naši výtku, že v předchozí publikaci byly obecní vlajky pouze popsány. Tentokrát jejich oficiální popisy doprovázejí barevné kresby. Zahraniční vexilolog se tak i bez znalosti češtiny může jednoduše dozvědět, jak vypadá 20 obecních vlajek. Z nich 14 navrhl člen naší společnosti Jan Tejkal, tři autor publikace, jednu Květoslav Growka a jedna vlajka (jesenická) se již užívala za první republiky. U dvacáté vlajky (Zlaté Hory) se zřejmě autorovi nepodařilo zjistit, kdo ji navrhl. Tento údaj sice v žádosti o udělení praporu chybí, ale hodilo se z ní

ocitovat pro vexilology důležitý údaj, že žlutá na vlajce „představuje vizuální odkaz na současný název města“. Ve zlatohorském znaku se totiž tato barva nevyskytuje! Vlajka a znak Bernartic jsou zobrazeny pouze černobíle, protože oba symboly zamítl v r. 1998 podvýbor pro heraldiku. Nesou červený kříž, který je mezinárodně uznávaným řádovým symbolem, na bílém štítě, resp. vlajkovém listu. V černobílém provedení je i znak Javorníka, aby se zřejmě upozornilo na nejednotně uváženou barvu štítu. Javornická vlajka chybí, v textu však aspoň najdeme zajímavé údaje o diskusi kolem javornické vlajky vedené ve třicátých letech minulého století. Müllerova publikace dokládá, že Jesenicko je oblastí, kde kromě Vápenné, kde není zájem ani o znak, ani o vlajku, a kromě již zmíněného Javorníka a Vidnavy užívají všechny obce vlajku. Publikace je pečlivě doplněna odkazy na heraldickou a vexilologickou literaturu zmiňující obecní symboly Jesenicka (článek J. Tejkala Nové prapory a znaky obcí okresu Jeseník, který jsme otiskli ve *Vexilologii* č. 106 na s. 2014-2016, byl však opomenut) a mohla by sloužit za vzor pro zpracování dalších oblastí České republiky.

Aleš Brožek

RŮZNÉ

JUBILEA

V letošním roce oslaví nebo již oslavili svá významná životní jubilea tito členové České vexilologické společnosti: Dr. Mojmír Šlachta 1.1. – 60 let, prof. Pavel Palát 2.4. – 65 let, Josef Doležal 18.4. – 60 let, Ing. Josef Česák 3.6. – 85 let, Ing. Ladislav Hnát 12.6. – 70 let, Tomáš Sadílek 5.7. – 60 let a Mgr. Miroslav Uvíra 10.10. – 60 let. Jubilantům srdečně blahopřejeme!

Výbor České vexilologické společnosti

Autoři hlavních článků:

Mgr. Pavel Fojtík (fojtikpa@volny.cz), Prusíkova 2435/3, 155 00 Praha 5

Ing. Jiří Tenora (Jiri.Tenora@t-online.de), Preussenstr. 20 B, D-12524 Berlin, SRN

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) – the journal of the Czech Vexillological Society (attn L. Mucha), CZ-130 00 Prague 3, Pod lipami 58, The Czech Republic. E-mail address vexilologie@centrum.cz, <http://www.vexilologie.cz> Editor-in-chief Aleš Brožek. Editorial Board A. Brožek, P. Exner, P. Fojtík, P. Holas, J. Hubka, J. Martykán, L. Mucha (chairman), Z. Svoboda and J. Tenora. Artwork Petr Exner and Pavel Fojtík. English translations Jaroslav Martykán.

March 2006

No. 140

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj České vexilologické společnosti (Dr. L. Mucha), 130 00 Praha 3, Pod lipami 58. Elektronická adresa vexilologie@centrum.cz, <http://www.vexilologie.cz> Výkonný redaktor ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení ing. A. Brožek, ing. P. Exner, mgr. P. Fojtík, P. Holas, J. Hubka, ing. J. Martykán, doc. dr. L. Mucha, CSc. (předseda), dr. Z. Svoboda a ing. J. Tenora. Výtvarně spolupracoval ing. Petr Exner a mgr. Pavel Fojtík. Anglické překlady ing. Jaroslav Martykán.

Březen 2006

č. 140

OBSAH:

VLAJKY MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (3. ČÁST)	2683
POSTŘEHY K UŽÍVÁNÍ VLAJEK V NĚKTERÝCH ZEMÍCH JIŽNÍ AMERIKY	2697
PŘEHLED MĚST, MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ A OBCÍ, KTERÝM BYLA UDĚLENA VLAJKA V ROCE 2005	2700
NOVÉ VLAJKY	2702
Jižní Súdán	2702
Kongo (Kinshasa)	2703
VEXILOLOGICKÁ LITERATURA	2704
RÚZNĚ	2706
Jubilea	2706

CONTENTS:

FLAGS USED BY THE UNITS OF THE CITY OF PRAGUE (3rd part)	2683
COMMENTS TO THE DISPLAY OF NATIONAL FLAGS IN SOME COUNTRIES OF SOUTH AMERICA	2697
THE LIST OF TOWNS AND MUNICIPALITIES WHICH OBTAINED THE FLAG IN 2005	2700
NEW FLAGS	2702
South Sudan	2702
Congo (Kinshasa)	2703
BOOK REVIEWS	2704
VARIA	2706
Anniversaries	2706